

ἀπαλίσσιβο τό, Κεφαλλ. Παξ. — Λεξ. Αἰν. ἀπαλίσσ'βον Ἡπ. (Ἰωάνν.) ἀπολίσσιβο Παξ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. ἀλίσσιβα.

Συνήθως κατὰ πληθ., ἢ διὰ τοῦ κοφινίου τῆς μπουγάδας διερχομένη ἀλίσσιβα ἢ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται εἰτα πρὸς πλύσιν χονδροτέρων ὑφασμάτων ἐνθ' ἄν.: Βγάλε αὐτὴν τὴ παλαιογιακέττα νὰ τήνε περάσω 'ς τ' ἀπολίσσιβα Παξ.

ἀπάλλαγα ἐπίρρ. Πόντ. (Χαλδ.) ἀπήλλαγα Πόντ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπίρρ. ἄλλαγα.

Κατ' ἐναλλαγήν, ἀμοιβαίως, ἐναλλάξ, ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ ἄλλαγα: Ἀλλάγα κι ἀπάλλαγα Χαλδ. Συνών. ἄλλαγα, μετὰλλαγα.

ἀπαλλαγή ἡ, Ἡπ. Κρήτ. — Κορ. Ἀτ. 2, 52 ἀπαλλαγή Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν. κ. ἀ.) Θήρ. ἀπαλλαγὰ Θήρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀπαλλαγή. Ὁ τύπ. ἀπαλλαγὰ ἐκ τοῦ πληθ. ἀπαλλαγές. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. καὶ ἀλλαγὰ παρὰ τὸ ἀλλαγή.

1) Εὐκαιρία Ἡπ. Θήρ.: Ἀμα ἔχω ἀπαλλαγὰ θὰ κοιτάξω κ' ἐσένα Θήρ. Κοιμᾶται τὸ μωρό μου κ' ἔχω ἀπαλλαγὰ αὐτόθ. Ἐχει ἀπαλλαγή καὶ πηγαίνει ὅπου θέλει Ἡπ. 2) Τέλος, θάνατος. Ἡ λ. ἐν χρήσει μόνον ἐν ἀραις Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν. κ. ἀ.) — Κορ. ἐνθ' ἄν.: Τὴν κακὴν τὴν ἀπαλλαγή! Ἡπ. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Θεοφρ. Ἱστορ. φυτ. 9, 8, 3 «ἔστι δὲ τῶν μὲν ἄλλων ριζῶν τὸ χύλισμα ἀσθενέστερον τοῦ καρποῦ, τοῦ κωνείου δὲ ἰσχυρότερον καὶ τὴν ἀπαλλαγήν ῥᾶω ποιεῖ καὶ θάπτω μικρὸν πάνυ καταπότιον δοθέν». 3) Ἰχθυος διαβάσεως, οἶον περιττωμα (περὶ τῆς σημ. πβ. ΒΦάβην ἐν Ἀθηνᾷ 46 (1933) 332) Κρήτ.: *Hýrēka* τὴν ἀπαλλαγήν τοῦ λαγοῦ.

ἀπαλλαγή ἐπίθ. θηλ. Κρήτ. (Ρέθυμν. Σφακ. κ. ἀ.) Οὐδ. ἀπαλλαγὸ Κρήτ. (Ρέθυμν. Σφακ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαλλάζω (I).

Ἐπὶ ζῳον, τὸ γεννῆσαν καὶ θηλάζον τὸ νεογνὸν του (τὸ οἶονεῖ ἀπαλλαγὴν τῆς κυήσεως), εἰρωνικῶς δὲ καὶ ἐπὶ γυναικὸς ἐχούσης βρέφος κυρίως ἐκ κλεψιγαμίας: Ἀπὸ ἑκατὸ αἶγες ποῦ 'χω εἶναι οἱ τριάδα ἀπαλλαγές. Βαρυχειμωνιά ἐπιασε τζ' ἀπαλλαγές. Ἐχω ἑκατὸ ἀπαλλαγὰ ὀζά. Ἐφορτώσασί δον τοῦ κακομοίρη μὲν ἀπαλλαγή.

ἀπαλλάγι τό, Πελοπν. (Μεσσ.) — Λεξ. Δημητρ. ἀπαλλάγο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἡπαλλάγι Ἀθην. (παλαιότ.) Πελοπν. (Μεσσ.) ἡπαλλάγι Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. ἀλλάγι, δι' ὃ ἰδ. ἀλλάι.

Συνήθως κατὰ πληθ., τὰ ἅπλута ἐνδύματα ἐνθ' ἄν.: Τοῦ κόσμου τ' ἀπαλλάμα 'χομε γαί πῶς θὰ τὰ πλύνωμε; Ἀπύρανθ. Μὴ δὲ ρίξῃς μέσ' 'ς τ' ἀπαλλάμα, μὰ παστρικό εἶν' ἀκόμα αὐτόθ. Πᾶρε τ' ἀπαλλάγμα μου νὰ τὰ πλύνῃς Μεσσ. Συνών. ἀπάλλαμα, ἀπαλλαξίδι, ἀπαλλαξιμί.

ἀπαλλαγιάζω ἀμάρτ. ἀπαλλαγιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἡπαλλαγιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπαλλάγι.

Ρυπαίνω, λερώνω τι: Πότε τ' ἀπαλλαγιάζετε τόσα ροῦχα; Ἀλλότες ἐπαλλαγιάσαμε γ' ἐμεῖς πολλὰ ροῦχα. Ὅλα σου τὰ φουστάνια τὰ 'χεις ἀπαλλαγιασμένα. Ἦτον ἀπαλλαγιασμένος καὶ βαρεϊόδανε ν' ἀλλάξῃ καὶ 'γὰ 'φτὸ δὲν ἤβγεν ὄξω. Καὶ ἄμτβ. ρυπαίνομαι: Ἐπαλλαγιάσα δὲ ροῦχα 'φτά. Ἐπαλλαγιάσανε τὰ πιάττα.

ἀπαλλάγισμα τό, ἀμάρτ. ἀπαλλάγισμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαλλαγιάζω.

Ρυπαρότης: ὦ, ἔνα ἀπαλλάγισμα ποῦ τό 'χον δὲ ροῦχα 'φτὰ βοῦ φορεῖς! Συνών. ἀπαλλαγιάσμος, ἀπλυσιά.

ἀπαλλαγιάσμος ὁ, ἀμάρτ. ἀπαλλαγιάσμος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαλλαγιάζω.

Ἀπαλλάγισμα, ὁ ἰδ.: Ἀπαλλαγιάσμο βοῦ τὸν ἔχει ἡ μούρη σου!

ἀπαλλάγιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀπαλλάγιστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀπαλλαγιάστος < ἀπαλλαγιάζω τοῦ ἀρκτικού α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

Ὁ μήπω ρυπανθείς, καθαρὸς, πλυμένος: Ἀπαλλάγιστος τό 'χ' ἀκόμα τὸ φουστάνι. Ἀπαλλάγιστη 'ναι μόνου ἡ μιά σου φανέλλα. Ἀντίθ. ἀπαλλάγιος.

ἀπαλλαγιοβόλι τό, ἀμάρτ. ἀπαλλαγιοβόλι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπαλλάγι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -βόλι, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 22 (1910) 242 κξξ.

Πλησμονὴ ἀπλῦτων ἐνδυμάτων. Συνών. ἀπαλλαγιοθέμι, ἀπαλλαγιομάνι.

ἀπαλλαγιοθέμι τό, ἀμάρτ. ἀπαλλαγιοθέμι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπαλλάγι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -θέμι.

Ἀπαλλαγιοβόλι, ὁ ἰδ.: Τ' ἀπαλλαγιοθέμι ποῦ 'χαμεν ἐοντὴ δὴ βέρα δὲ θνητοῦμαι νὰ τό 'χαμε 'ς ἄλλῃ βλύσι (βέρα =φορά).

ἀπαλλαγιομάνι τό, ἀμάρτ. ἀπαλλαγιομάνι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπαλλάγι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -μάνι.

Ἀπαλλαγιοβόλι, ὁ ἰδ.

ἀπαλλάγιος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀπαλλάγιος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπαλλάγι.

Ἀπλutos, ρυπαρὸς: Ἀπαλλάγιος σάκκος. Ἀπαλλάμα ποδγά. Ἀντίθ. ἀπαλλάγιστος.

ἀπαλλάζω (I) Πελοπν. Ἡλ. Λακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀπαλλάσσω.

Ἀπομακρύνω τι ἀπ' ἐμοῦ, ἀπαλλάσσομαί τινας ἐνθ' ἄν.: Τὸ ἀπάλλαξα ἀπὸ τὸ κεφάλι μου αὐτὸ τὸ κασίκι Λακων. Συνών. ξεφορτώνομαι (ἰδ. ξεφορτώνω).

ἀπαλλάζω (II) Πελοπν. (Γορτυν. Λάστ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ἀπαλλάγω Ἀντικύθ. Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. ἀλλάζω, παρ' ὃ καὶ ἀλλάγω.

1) Ἀποβάλλω τὰ παλαιὰ ἢ ρυπαρὰ ἐνδύματα καὶ ἐνδύομαι καθαρὰ ἢ ἐορτάσιμα, μετὰ ἢ ἄνευ ἀντικ. Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.): Ἐλλάξεν κ' ἐπέλλαξεν κ' ἐπῆεν 'ς σὸ χορόν. Συνών. ἀλλάζω Α 3 β. 2) Ἀνταλλάσσω Ἀντικύθ. Κρήτ. Πελοπν. (Γορτυν. Λάστ.): Τί τό 'καμες τὸ γίδι; — Τὸ ἀπάλλαξα καὶ πῆρα ἄλλο Γορτυν. Συνών. ἀλλάζω Α 2. Πβ. ἀπαναλλάζω.

ἀπάλλαμα τό, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαλλάζω (II).

Συνήθως κατὰ πληθ., τὰ ἀκάθαρτα, τὰ ἅπλута ἐνδύματα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπαλλάγι.

